

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 23 grudnia 2022 r.

Poz. 1259

**UCHWAŁA NR 248
RADY MINISTRÓW**

z dnia 9 grudnia 2022 r.

w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

Załącznik do uchwały nr 248 Rady Ministrów
z dnia 9 grudnia 2022 r. (M.P. poz. 1259)

**KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA ROK 2023**

Warszawa, 2022 r.

Spis treści

Wstęp	4
I. Cele Programu	15
II. Założenia Programu	15
III. Adresaci Programu	16
IV. Realizatorzy Programu	17
V. Akty prawa krajowego oraz programy wieloletnie	18
VI. Obszary, kierunki i działania Programu	20
Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna	20
1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie.....	20
1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy).....	21
1.3. Ograniczenie treści przemocowych w mediach	23
1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.....	24
1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2, 3 i 6 ustawy).....	25
Obszar 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy)	25
2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy	26
2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy)	28
2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	29
2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych	34
Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie	35
3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje	

pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji.....	35
3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	36
3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy).....	41
3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań	43
3.5. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi.....	44
Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	45
4.1. Podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania	45
4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	46
4.3. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	47
4.4. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	48
VII. Przewidywane skutki finansowe.....	50
VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	51
IX. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.....	52
Załączniki do Programu:	
1. Załącznik nr 1 – Nakłady budżetu państwa na rok 2023 w związku z uchwaleniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023.	
2. Załącznik nr 2 – Wzór rocznego sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023.	

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., zwana dalej „Konstytucją RP”, w art. 18, art. 47, art. 48 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej.

Szczególnie chroniona instytucja rodziny ustrojowo jest łączona z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji RP) i prawem rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem (art. 48 ust. 1 Konstytucji RP).

Jednocześnie, w duchu subsydiarności działań władzy publicznej, przepis art. 33 Konstytucji RP nakłada na nią obowiązek konstruowania polityki rodzinnej i społecznej z uwzględnieniem zasady równych praw mężczyzn i kobiet w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. Zgodnie z art. 72 Konstytucji RP, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem instytucji i organizacji publicznych jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich.

Ustrojową zasadą jest także szczególna pomoc ze strony władz publicznych dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 Konstytucji RP). Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Badania empiryczne oraz doświadczenie wskazują, że prawidłowo funkcjonująca rodzina jest optymalnym środowiskiem rozwoju i samorealizacji. Natomiast przemoc jest jednym z ważnych zagrożeń dla realizacji tej podstawowej funkcji rodziny, jak i dla samorealizacji każdego z jej członków.

Statystycznie większość osób doznających przemocy w rodzinie stanowią kobiety. Innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób dotkniętych przemocą w rodzinie są m.in.: małoletni, osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane dzieciom, zarówno doznającym przemocy w rodzinie, jak i będącym świadkami przemocy.

Diagnoza sytuacji

Przemoc w rodzinie jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku.

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wielu sprawców przemocy w rodzinie w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie narkomanii w Polsce – w 2018 r. odsetek populacji w wieku 15–64 lata sięgających po narkotyki wynosił 5,4%.

Na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006–2016, przyjętego uchwałą nr 162 Rady Ministrów w dniu 25 września 2006 r., w grudniu 2012 r. zostały przeprowadzone badania w ramach projektu badawczego pn. „Diagnoza dotycząca realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wykonywanych przez zespoły interdyscyplinarne/grupy robocze, a także realizacji procedury „Niebieskie Karty””. Opinie uczestników ww. badań potwierdziły zalety pracy interdyscyplinarnej – kompleksowość oraz zwiększenie efektywności i skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jako najważniejsze pozytywne rezultaty pracy interdyscyplinarnej wskazano kompleksowe, wieloaspektowe udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, lepszą koordynację działań służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a przez to zwiększenie ich skuteczności oraz możliwość wzajemnego uczenia się, dzielenia wiedzą i doświadczeniami. Sprawne

współdziałanie służb i instytucji pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia służb i instytucji – zarówno na poziomie strategicznym, jak i indywidualnych przypadków rodzin.

Z badań zrealizowanych w 2014 r., na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, pn. „Badania porównawcze oraz diagnoza skali występowania przemocy w rodzinie wśród osób dorosłych i dzieci, z podziałem na poszczególne formy przemocy wraz z opisem charakterystyki ofiar przemocy i sprawców” wynikało, że w 2014 r. 24,7% respondentów deklarowało, że w ciągu swojego życia osobiście doświadczyło co najmniej jednej z czterech form przemocy. Większość z nich doświadczyła jednej formy przemocy (64%), znacznie mniej badanych było ofiarą dwóch form przemocy (28,2%). Kobiety istotnie częściej niż mężczyźni przyznawały się do doznawania przemocy. Respondenci najczęściej deklarowali doświadczenie przemocy psychicznej, rzadziej wskazywali na przemoc fizyczną. Informacje na temat doświadczania przemocy seksualnej i ekonomicznej pojawiały się sporadycznie. W przypadku przemocy psychicznej i seksualnej kobiety istotnie częściej niż mężczyźni deklarowały jej doświadczenie.

Badanie pokazało też, że osoby doświadczające przemocy w rodzinie miały problem z szukaniem pomocy na zewnątrz. Niemal co piąta badana osoba twierdziła, że o przemocy można mówić tylko wtedy, gdy na ciele ofiary widać wyraźne ślady np. siniaki. Co czwarta osoba badana twierdziła, że wyzwiska i obrażanie partnera to normalna sytuacja podczas małżeńskich sporów. Oznacza to, że stosunkowo duża część badanych (w przedziale 20%–24%) za przemoc uważała wyłącznie przemoc fizyczną, jedynie w jej ostrej formie. Wyniki badań pokazywały też, że problemem było także usprawiedliwianie przemocy przez przypisywanie jej szlachetnych pobudek lub przerzucanie części winy na osoby dotknięte przemocą.

Inne badanie pn. „Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia osób dotkniętych przemocą oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy”, zrealizowane w 2017 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, wskazało mocne i słabe strony funkcjonującej infrastruktury wsparcia osób dotkniętych przemocą. Za mocne strony systemu uznano: dużą liczbę i różnorodność placówek wspierających osoby dotknięte przemocą, w szczególności w większych ośrodkach miejskich, różnorodność form oferowanej pomocy, wzrost zaufania osób dotkniętych przemocą do instytucji je wspierających, pozytywne oddziaływanie procedury „Niebieskie Karty” na życie osób dotkniętych przemocą, dostępność informacji na temat oferowanych form pomocy dla osób dotkniętych przemocą,

indywidualne podejście do każdej osoby dotkniętej przemocą, zwiększającą się liczbę programów i projektów pomocowych, możliwość wykorzystania różnorodnych kanałów informacyjnych oraz realizowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych. Mimo że działanie systemu było oceniane pozytywnie, to badanie wskazywało również obszary wymagające poprawy, np. słabo rozwiniętą infrastrukturę wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w małych miejscowościach i na obszarach wiejskich – niewystarczającą liczbę miejsc noclegowych, zbyt długi czas oczekiwania na niektóre formy pomocy, np. pomoc prawną, braki kadrowe, czasowe i finansowe w instytucjach wspierających osoby dotknięte przemocą, a także negatywne nastawienie osób dotkniętych przemocą do zmiany swojej sytuacji życiowej oraz niechęć osób dotkniętych przemocą do zgłaszania problemu.

Badania pokazały, że istnieje duża liczba oraz różnorodność placówek wspierających osoby dotknięte przemocą. Liczba placówek występujących w danej miejscowości jest skorelowana z jej wielkością – im większa miejscowość, tym większa dostępność placówek wsparcia. Największą dostępnością charakteryzowały się punkty konsultacyjne dla osób dotkniętych przemocą, stanowiące blisko 2/3 infrastruktury wsparcia na terenie całego kraju. Wyżej opisane badania pokazały również, że dużą dostępnością cieszą się także ośrodki interwencji kryzysowej. Wśród innych placówek zapewniających wsparcie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie znalazły się specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, jak również domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Należy wskazać, że osoby dotknięte przemocą chętnie korzystały z usług oferowanych przez wymienione placówki i wysoko oceniały zasadność oraz skuteczność ich funkcjonowania. Badania pokazały tendencję wzrostową dotyczącą poziomu zaufania osób dotkniętych przemocą do instytucji oferujących im wsparcie. Wzrost zaufania może być następstwem skuteczności procedury „Niebieskie Karty” oraz wysokim stopniem profesjonalizmu i różnorodnością pomocy, czym cechują się instytucje udzielające wsparcia osobom dotkniętym przemocą. Badania pokazały również, że dużą rolę w przeciwdziałaniu przemocy odgrywają działania profilaktyczne (edukacyjne, informacyjno-promocyjne) oraz interwencyjne. Zasadą działań profilaktycznych jest przede wszystkim zwracanie uwagi potencjalnych świadków przemocy, jej sprawców oraz osób jej doświadczających na problem przemocy oraz wskazywanie możliwości uzyskania pomocy. W przypadku działań interwencyjnych jest możliwe dotarcie do osób dotkniętych przemocą oraz przeciwdziałanie występowaniu przemocy na dość wczesnym etapie jej występowania.

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie były przedmiotem badania przeprowadzonego

w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Respondentami w tym badaniu były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy tym osobom.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie pokazało, że wysoko jest oceniane interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie jest oceniana praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doświadczających przemocy w rodzinie. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozytywnie oceniają współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób dotkniętych różnego rodzaju przemocą w rodzinie. Świadczą o tym nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które były objęte pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Opinię o jej wysokiej skuteczności oraz o tym, że zwykle problem przemocy w rodzinie zostaje dzięki niej rozwiązany, potwierdziło 40% respondentów. Natomiast największy odsetek – 43% ankietowanych uznało, że procedura „Niebieskie Karty” jest częściowo skuteczna, tzn. problem zwykle zostaje rozwiązany w części. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” jest oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź przynajmniej częściowo rozwiązuje problem przemocy w rodzinie.

Ważny problem sygnalizuje wskazywanie przez badanych okresu, przez jaki zmagali się oni z problemem przemocy w rodzinie, zanim wszczęto w ich przypadku procedurę „Niebieskie Karty”. Aż 58% z nich przyznaje, że okres ten trwał dłużej niż 2 lata. Może to wynikać z długiego czasu, który upłynie, zanim osoba dotknięta przemocą w rodzinie zdecyduje się wystąpić po pomoc. Prowadzi to do konkluzji, że nadal są potrzebne działania uświadamiające społeczeństwo w zakresie zagadnień związanych z przemocą w rodzinie, aby osoby jej doświadczające zdawały sobie większą sprawę ze swojej sytuacji i możliwości jej poprawy, ale także po to, aby ich otoczenie reagowało w większym stopniu na sygnały występowania przemocy w rodzinach.

Dodatkowo, w kontekście działania procedury „Niebieskie Karty” warto wskazać, że osoby nią objęte oceniają, że w największym stopniu zaangażowani w podejmowanie działań w jej ramach pozostają przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz Policji (odpowiednio 81% oraz 78% respondentów, wobec których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”, wskazało te dwie instytucje jako najbardziej zaangażowane). Pokrywa się to z opiniami samych pracowników badanych podmiotów, którzy również uznają te dwie instytucje za najbardziej zaangażowane w prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”.

Z innego badania realizowanego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika wysoka skuteczność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie. Badanie pn. „Skuteczność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” pokazało, że programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie są oceniane przez osoby prowadzące programy jako skuteczne. Członkowie zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych również w większości oceniali programy jako skuteczne. Dlatego rekomenduje się dalszy rozwój i upowszechnianie realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie jako jednej z podstawowych form wsparcia rodziny doświadczającej przemocy. Zasadne jest również podjęcie działań zmierzających do zapewnienia ciągłości realizacji tych programów, aby maksymalnie skrócić okres oczekiwania na udział w nich.

Badanie zrealizowane w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak i mechanizmów doznawania przemocy.

Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy w rodzinie w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy. Badanie pokazało, że ok. 85%–90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Nadal jednak ok. 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju przemocowe zachowania za normalne.

Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak postrzegają przemoc. W największym stopniu różnice dotyczą stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy.

Najbardziej kontrowersyjna opinia na temat przemocy w rodzinie to stwierdzenie „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują swoją sytuację”. W tym przypadku Polacy są podzieleni niemal po równo – ok. 40% zgadza się z tym poglądem i tyle samo osób się nie zgadza, pozostałe osoby nie mają wyrobionego zdania.

Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin dotkniętych przemocą, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić.

Badanie realizowane na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w 2021 r. pn. „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” pokazało, że przemoc wobec dzieci jest bardzo ważnym zagadnieniem zarówno dla społeczeństwa polskiego, jak i pracowników oświaty, którzy również uczestniczyli w badaniu.

Według respondentów najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy w rodzinie wobec dzieci jest przemoc psychiczna. W drugiej kolejności dzieci doznają zaniedbania oraz przemocy fizycznej.

Na przestrzeni lat zmniejszył się procent dzieci do 18. roku życia, wobec których rodzice/opiekunowie stosują klapsy jako metodę wychowawczą, i zgodnie z wynikami badań wynosi on obecnie 38%.

Zebrane dane na temat przemocy wobec dzieci wskazują, że Polacy wysoko oceniają swoją wiedzę na temat przemocy w rodzinie, a większość osób (61%), które zaobserwowały przemoc w swoim otoczeniu, podjęła w związku z tym różnego rodzaju działania. Była to przede wszystkim rozmowa, uświadomienie problemu (26%) oraz zgłoszenie na Policję (20%) czy do pomocy społecznej (18%).

Doświadczenia przemocy w dzieciństwie w bardzo dużym stopniu rzutują na dorosłe życie. Wyniki badania pokazują, że prawie co trzeci Polak (32%) przyznaje, że w dzieciństwie doświadczał przemocy fizycznej, a 28% badanych przyznało, że doznawało przemocy psychicznej. Zdecydowana większość Polaków (81%) jest również świadoma, że dziecko doznaje przemocy również wtedy, gdy widzi przemoc między swoimi rodzicami.

Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

Międzynarodowe dokumenty strategiczne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Problem przemocy w rodzinie został dostrzeżony i zdiagnozowany także w innych państwach na całym świecie, czego wyrazem są podejmowane działania organizacji międzynarodowych, w tym m.in. Organizacji Narodów Zjednoczonych czy też Rady Europy, w celu ograniczenia tego zjawiska.

W szczególności należy tu wskazać na akty prawa międzynarodowego, zmierzające do przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci oraz przemocy w rodzinie, w tym m.in.:

Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ):

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r.,
- Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.,
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 r. Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ – Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 r.

Rady Europy:

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.,
- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 r.,
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 11 maja 2011 r.

Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, str. 1),

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) (Dz. Urz. UE L 338 z 21.12.2011, str. 2),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, str. 1, z późn. zm.),
- Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 57).

Założenia ramowe

Tworzenie spójnego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozpoczęło się w 2005 r. od uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanej dalej „ustawą”. Wcześniej działania były realizowane w ramach prawa karnego i rodzinnego oraz w obszarze pomocy społecznej.

Preambuła do ustawy podkreśla, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Celem ustawy wyrażonym w preambule jest zwiększenie skuteczności działań zapobiegających przemocy w rodzinie oraz działań eliminujących tę przemoc.

Ustawa określiła zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz wobec osób stosujących przemoc. W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie ustawa położyła nacisk na działania polegające na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy. Odpowiedzialność za realizację polityki zwalczania przemocy spoczęła na rządzie oraz jednostkach samorządu terytorialnego.

W 2010 r. została przeprowadzona szeroka nowelizacja ustawy, w celu zwiększenia skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz skuteczności działań kierowanych do sprawców przemocy. Zostały wypracowane rozwiązania systematyzujące i podnoszące efektywność pracy służb zajmujących się realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wprowadzono między innymi:

- zakaz kontaktowania się sprawcy z ofiarą oraz nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego przez sprawcę bez względu na fakt, czy jest on jego właścicielem czy nie,
- zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci,
- obowiązek informowania służb, zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, o przypadkach przemocy w rodzinie,
- zasady współpracy w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych zajmujących się pracą z ofiarami i sprawcami przemocy,
- szczegółowe rozwiązania w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Ustawa nakłada na Radę Ministrów obowiązek przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opracowanie nowego dokumentu jest podyktowane wpływem perspektywy czasowej, na którą został ustanowiony Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022. Zadaniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, zwanego dalej „Programem”, jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą, jak i podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Metody i narzędzia realizacji celów Programu będą miały zastosowanie w skali całego kraju. Program ma charakter uniwersalny, z uwzględnieniem priorytetów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program stanowi zaktualizowaną kontynuację działań zapisanych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, a jego roczna perspektywa jest podyktowana toczącymi się pracami legislacyjnymi nad zmianą uregulowań prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W rozdziale pierwszym określono cel główny oraz cele szczegółowe Programu. W rozdziale drugim dokładnie sprecyzowano założenia Programu. W rozdziale trzecim zaś wymieniono adresatów Programu, a w rozdziale czwartym określono jego realizatorów. W rozdziale piątym wskazano akty prawne oraz plany wieloletnie, do których odnosi się Program. W rozdziale szóstym wskazano i opisano obszary, kierunki oraz działania Programu.

W Programie określono też skutki finansowe realizacji poszczególnych zadań oraz zasady sprawozdawczości ze zrealizowanych zadań.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce jest procesem wymagającym czasu, wysiłku, nakładów finansowych, zaangażowania wszystkich służb, a także zmiany świadomości społecznej.

Realizacja Programu przyczyni się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie. Działania wskazane w Programie są określone w sposób elastyczny, dzięki temu będzie możliwe realizowanie nowatorskich lokalnych programów dostosowanych do specyfiki potrzeb występujących na danym terenie.

I. Cele Programu

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Wskaźnik ogólny:

Liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy w rodzinie, w tym: liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, inne placówki świadczące pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

II. Założenia Programu

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:

obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

2. **Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:**

obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych lub osób niesamodzielnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom dotkniętym przemocą.

3. **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie:**

obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.

4. **Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:**

obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, pomaganie osobom dotkniętym przemocą, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

III. Adresaci Programu

Program jest skierowany do następujących grup:

1. Ogółu społeczeństwa, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie.
2. Osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Świadców przemocy w rodzinie.
5. Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

IV. Realizatorzy Programu

Program został zaprojektowany w ten sposób, aby za jego realizację odpowiadały:

- organy administracji rządowej, przy wsparciu państwowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi, a także Prokuratura oraz sądy powszechne,
- jednostki samorządu terytorialnego, przy współpracy podmiotów lub organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych.

Program na szczeblu centralnym jest realizowany przez Krajowego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w randze sekretarza lub podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, na którego przepisy ustawy nałożyły obowiązek kierowania Zespołem Monitorującym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Na szczeblach wojewódzkich realizatorami Programu są wyznaczeni przez wojewodów Wojewódzcy Koordynatorzy Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

V. Akty prawa krajowego oraz programy wieloletnie

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1214, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 172, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.),

- ustawę z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914),
- ustawę z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1722),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526),
- ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762, z późn. zm.).

Program jest skorelowany z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022 oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021–2025.

VI. Obszary, kierunki i działania Programu

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

1.1.1. Opracowywanie diagnoz i prowadzenie badań, ekspertyz oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i czynników z nią skorelowanych (art. 8 pkt 1 ustawy)

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w ramach zlecenia zadania wskazanemu podmiotowi (ośrodki badania opinii publicznej, ośrodki naukowe)

Wskaźniki:

- liczba opracowanych diagnoz, badań, ekspertyz oraz analiz zjawiska przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy, wojewódzki

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

1.1.3. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy)

Realizatorzy zadania: wojewodowie za pośrednictwem Wojewódzkich Koordynatorów Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba opracowanych raportów dotyczących monitoringu (diagnoza i ewaluacja) zjawiska przemocy w rodzinie na terenie województwa

Termin realizacji: 2023 r.

1.1.4. Organizowanie ogólnopolskiej konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego we współpracy z jednostkami naukowymi i instytucjami badawczymi

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych konferencji,
- liczba osób uczestniczących w konferencjach

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy)

Rodzaje działań:

1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,

- **promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób dotkniętych przemocą oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc**

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, Minister Sprawiedliwości, w tym w ramach zlecenia zadania wskazanemu podmiotowi, we współpracy z mediami, a także organizacjami pozarządowymi, oraz przy współpracy ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, a także Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy, wojewódzki, we współpracy z mediami oraz organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych

Termin realizacji: 2023 r.

1.2.2. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich (art. 9 ust. 1 ustawy)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy i gminny we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych działań,
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

1.2.3. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy, gminny i województwa we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych działań,
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

1.3. Ograniczenie treści przemocowych w mediach

Rodzaje działań:

1.3.1. Promowanie w środkach masowego przekazu programów skierowanych do dzieci i młodzieży pozbawionych treści przemocowych

Realizatorzy zadania: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Wskaźniki:

- liczba programów dla dzieci i młodzieży, promujących zachowania wolne od przemocy,
- liczba programów w środkach masowego przekazu promujących pozbawione treści przemocowych programy kierowane do dzieci i młodzieży,
- liczba programów, filmów i audycji w środkach masowego przekazu promujących treści korektywne,
- wdrożenie programu monitorowania i oceny dostosowania treści programów w środkach masowego przekazu do etapu rozwoju dzieci i młodzieży

Termin realizacji: 2023 r.

1.3.2. Ograniczenie prezentowania zjawiska przemocy w rodzinie w środkach masowego przekazu

Realizatorzy zadania: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Wskaźniki:

- liczba wystąpień Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji do nadawców wzywających do zaniechania naruszenia prawa,
- liczba wszczętych postępowań na skutek wystąpień i skarg składanych do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, dotyczących emisji w mediach programów zawierających treści przemocowe

Termin realizacji: 2023 r.

1.3.3. Ograniczenie treści przemocowych w Internecie i mediach społecznościowych

Realizatorzy zadania: Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, minister właściwy do spraw informatyzacji

Wskaźniki:

- liczba wystąpień ministra właściwego do spraw informatyzacji do podmiotów prowadzących serwisy i portale,
- liczba wdrożonych mechanizmów przeciwdziałania treściom przemocowym w Internecie i mediach społecznościowych

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaje działań:

1.4.1. Opracowywanie programów osłonowych oraz edukacyjnych i prowadzenie działań w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub z niepełnosprawnościami

Realizatorzy zadania: ministrowie właściwi do spraw zabezpieczenia społecznego oraz oświaty i wychowania

Wskaźniki:

- liczba programów osłonowych oraz edukacyjnych,
- liczba osób, w stosunku do których prowadzono działania

Termin realizacji: 2023 r.

1.4.2. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy) oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, ministrowie właściwi do spraw zdrowia oraz oświaty i wychowania

Wskaźniki:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób, którym udzielono porady,
- liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2, 3 i 6 ustawy)

Rodzaje działań:

1.5.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny

Wskaźniki:

- liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

1.5.2. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy

Wskaźniki:

- liczba realizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

1.5.3. Opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 1 i 3 ustawy)

Realizatorzy zadania: samorząd województwa

Wskaźniki:

- liczba opracowanych ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba realizowanych wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

Obszar 2: Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy)

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy

Rodzaje działań:

2.1.1. Utworzenie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny

Wskaźniki:

- liczba zespołów interdyscyplinarnych

Termin realizacji: 2023 r.

2.1.2. Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 9a ust. 7, 10, 13–14 ustawy)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny

Wskaźniki:

- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba funkcjonujących w danym roku grup roboczych,
- liczba spotkań grup roboczych

Termin realizacji: 2023 r.

2.1.3. Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie.

Wskaźniki:

- aktualizacja na stronach internetowych wojewodów baz teleadresowych instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, z wyszczególnieniem podmiotów zapewniających miejsca schronienia oraz podmiotów świadczących wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego,

- aktualizacja na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego baz teledresowych podmiotów realizujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

2.1.4. Przesyłanie aktualnych baz danych z danego województwa, o których mowa w pkt 2.1.3, prezesowi sądu apelacyjnego, prokuratorowi regionalnemu, komendantowi wojewódzkiemu Policji, komendantowi oddziału Żandarmerii Wojskowej, kuratorowi oświaty oraz organom samorządu terytorialnego do dnia 31 lipca

Realizatorzy zadania: wojewodowie

Wskaźniki:

- liczba przekazanych ww. podmiotom aktualnych baz danych

Termin realizacji: 2023 r.

2.1.5. Upowszechnienie baz danych przez podmioty, o których mowa w pkt 2.1.4, w podległych im pionach organizacyjnych

Realizatorzy zadania: prezesi sądów apelacyjnych, prokuratorzy regionalni, komendanci wojewódzcy Policji, kuratorzy oświaty, organy samorządu terytorialnego

Wskaźniki:

- liczba podmiotów, którym zostaną przekazane aktualne bazy danych

Termin realizacji: 2023 r.

2.1.6. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym:

- punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy

Wskaźniki:

- liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba utworzonych w danym roku domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba utworzonych w danym roku ośrodków interwencji kryzysowej,
- liczba utworzonych w danym roku innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

2.1.7. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki, we współpracy z podmiotami lub organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy)

Rodzaje działań:

2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki we współpracy z mediami o zasięgu regionalnym oraz organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba opracowanych materiałów informacyjnych

Termin realizacji: 2023 r.

2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie rozwiązań prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy

Wskaźniki:

- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach grupowych

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Rodzaje działań:

2.3.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Realizatorzy zadania: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, jednostki oświaty podległe ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup roboczych

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej,

- liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C”

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne, zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.3. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym na rzecz reintegracji rodzin

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej),
- liczba grup terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne,

- liczba grup wsparcia,
- liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy przez punkty konsultacyjne

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny

Wskaźniki:

- liczba punktów konsultacyjnych,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy

Wskaźniki:

- liczba gminnych ośrodków wsparcia,
- liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w gminnych ośrodkach wsparcia, w tym z pomocy w formie schronienia,
- liczba powiatowych ośrodków wsparcia,
- liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w powiatowych ośrodkach wsparcia, w tym z pomocy w formie schronienia,
- liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba miejsc w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba ośrodków interwencji kryzysowej,
- liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,

- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym z pomocy w formie schronienia,
- liczba innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba miejsc w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym z pomocy w formie schronienia

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.6. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy

Wskaźniki:

- liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym z pomocy w formie schronienia

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.7. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności ogólnopolskich całodobowych telefonów zaufania, interwencyjnych (dotyczących zgłoszeń alarmowych o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia nagłego zagrożenia życia, zdrowia, środowiska, mienia oraz zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego, przekazanych na numery alarmowe obsługiwane w centrum powiadamiania ratunkowego, z zewnętrznych systemów monitoringu albo przy wykorzystaniu innych środków komunikacji, które umożliwiają niezwłoczne przekazanie tej informacji do centrum powiadamiania ratunkowego) lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz kontynuowanie działalności całodobowej bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zdrowia przy wsparciu Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, minister właściwy do spraw wewnętrznych, organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba ogólnopolskich linii telefonicznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- czas dostępności telefonu,
- liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.8. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki, organizacje pozarządowe

Wskaźniki:

- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- czas dostępności telefonu,
- liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.9. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego przez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, sądy powszechne, Komenda Główna Policji

Wskaźniki:

- liczba przyjaznych pokoi przesłuchań,
- liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.10. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy, sądy powszechne

Wskaźniki:

- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy,
- liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o których mowa w art. 12a ustawy,

- liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka,
- liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka przelożonych osób, które dokonały odebrania dziecka

Termin realizacji: 2023 r.

2.3.11. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny

Wskaźniki:

- liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- liczba lokali socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych

Rodzaje działań:

2.4.1. Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie,
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym osób, u których przemoc w rodzinie ustała,
- liczba raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

2.4.2. Nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa

Realizatorzy zadania: wojewodowie

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych kontroli zadań realizowanych przez samorządy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba stwierdzonych nieprawidłowości

Termin realizacji: 2023 r.

Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Kierunki działań:

3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji

Rodzaje działań:

3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- aktualizacja na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego baz teleadresowych podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- aktualizacja na stronach internetowych powiatów (starostwo powiatowe) informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

3.1.2. Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe z danego powiatu, o których mowa w pkt 3.1.1, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowym/miejskim Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy

Wskaźniki:

- przekazanie ww. podmiotom aktualnego informatora zawierającego bazy teleadresowe w wersji elektronicznej

Termin realizacji: 2023 r.

3.1.3. Rozpowszechnianie informatorów przez podmioty, o których mowa w pkt 3.1.2, w podległych im pionach organizacyjnych

Realizatorzy zadania: prezesi sądów rejonowych, prokuratorzy rejonowi, komendanci powiatowi/miejscy Policji, organy samorządu terytorialnego – szczebel gminny

Wskaźniki:

- liczba przekazanych ww. podmiotom aktualnych informatorów w wersji papierowej i/lub elektronicznej,
- umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów dwa razy w roku do dnia 15 lutego i do dnia 15 sierpnia

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

3.2.1. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

Realizatorzy zadania: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, jednostki organizacyjne prokuratury, jednostki oświaty podległe ministrom prowadzącym placówki oświatowe, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołów interdyscyplinarnych czy grup roboczych

Wskaźniki:

- liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez umorzenie postępowania

Termin realizacji: 2023 r.

3.2.2. Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą między innymi przez:

- wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, a także nakazania opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania,
- występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- opracowywanie i wydawanie przez Prokuratora Generalnego, zgodnie z art. 8a ustawy, co najmniej raz na dwa lata wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Sprawiedliwości, Minister Obrony Narodowej, Prokurator Generalny, jednostki organizacyjne Policji, jednostki organizacyjne Żandarmerii Wojskowej, jednostki prokuratury, zespoły kuratorskiej służby sądowej

Wskaźniki:

- liczba zastosowanych przez Policję nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Policję zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,

- liczba zastosowanych ww. środków zapobiegawczych przez prokuraturę,
- liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
- liczba złożonych przez prokuraturę wniosków do sądu o zastosowanie ww. środków zapobiegawczych,
- liczba podjętych przez sąd decyzji o uwzględnieniu wniosków prokuratora,
- liczba wniosków do sądu w przedmiocie zastosowania ww. środków karnych lub probacyjnych, w tym m.in. z art. 335 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd ww. środków probacyjnych na etapie postępowania wykonawczego,
- liczba orzeczeń sądowych uwzględniających ww. wnioski w postępowaniu wykonawczym

Termin realizacji: 2023 r.

3.2.3. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych, w szczególności:

- **w zakresie prawa karnego, w odniesieniu do kar, środków karnych, probacyjnych i innych oddziaływań, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,**
- **w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego w przedmiocie władzy rodzicielskiej,**
- **w zakresie prawa cywilnego w przedmiocie zobowiązania osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia**

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, sądy powszechne

Wskaźniki:

- liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie: skazanych, uniewinnionych, wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne oraz wobec których umorzono postępowanie karne,
- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których orzeczono kary grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności,
- liczba orzeczonych środków karnych i probacyjnych, w szczególności obowiązku zawartego w art. 72 § 1 pkt 6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie,

- liczba wniosków do sądu w przedmiocie zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba orzeczeń dotyczących zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- liczba eksmisji z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: 2023 r.

3.2.4. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie, w tym wymiana informacji między nimi

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny, zespoły kuratorskiej służby sądowej, jednostki prokuratury, jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Wskaźniki:

- liczba wniosków kuratorów sądowych do sądu o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy),
- liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- liczba wniosków prokuratora do sądu o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności albo o odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie,
- liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądu) informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych, o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez konsultantów telefonu interwencyjno-informacyjnego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy)

Rodzaje działań:

3.3.1. Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 3 ustawy)

Realizatorzy zadania: samorząd województwa

Wskaźniki:

- liczba ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

3.3.2. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych (art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy)

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy oraz Centralny Zarząd Służby Więziennej z możliwością współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

3.3.3. Zwiększanie udziału osób skazanych przez sąd za przestępstwa w związku z przemocą w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych przez wzrost liczby wniosków kierowanych do sądu w tym przedmiocie

Realizatorzy zadania: jednostki organizacyjne prokuratury, kuratorska służba sądowa, Centralny Zarząd Służby Więziennej

Wskaźniki:

- liczba wniosków prokuratora, w tym z art. 335 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba wniosków prokuratora, w tym z art. 335 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,

- liczba wniosków prokuratora o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,
- liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego,
- liczba wniosków dyrektorów zakładów karnych do sądu penitencjarnego o nałożenie obowiązku uczestnictwa skazanego w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych po odbyciu kary, w przypadku udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, jeżeli skazany nie został objęty takim programem w trakcie pobytu w zakładzie karnym.

Termin realizacji: 2023 r.

3.3.4. Zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych w każdym powiecie przez całoroczną dostępność miejsc w realizowanych programach

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba powiatów, w przypadku których dostępność uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych jest całoroczna

Termin realizacji: 2023 r.

3.3.5. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wykonania tego typu orzeczeń

Realizatorzy zadania: Minister Sprawiedliwości, sądy powszechne, Centralny Zarząd Służby Więziennej

Wskaźniki:

- liczba orzeczeń nakładających na osoby stosujące przemoc w rodzinie obowiązek uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba osób przystępujących do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba przystępujących do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób przebywających w zakładach karnych,
- liczba osób, które ukończyły oddziaływania korekcyjno-edukacyjne

Termin realizacji: 2023 r.

3.3.6. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy

Wskaźniki:

- liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

3.3.7. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, Minister Sprawiedliwości, jednostki samorządu terytorialnego – szczebel powiatowy, Centralny Zarząd Służby Więziennej

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie,
- liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań

Rodzaje działań:

3.4.1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

3.4.2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

3.5. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi

Rodzaje działań:

3.5.1. Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny i powiatowy we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wskaźniki:

- liczba programów wspierających realizowanych w gminach i powiatach,
- liczba osób uczestniczących w programach wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

Obszar 4: Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

4.1. Podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaje działań:

4.1.1. Wprowadzanie i realizowanie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz programów doskonalenia zawodowego

Realizatorzy zadania: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Komenda Główna Policji, minister właściwy do spraw zdrowia, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i inni ministrowie właściwi dla poszczególnych zawodów, sądy okręgowe, uczelnie

Wskaźniki:

- liczba zawodów, do których podstaw programowych wprowadzono treści dotyczące zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przypadki przemocy w rodzinie,
- liczba realizowanych programów,
- liczba osób odbywających kształcenie zawodowe uwzględniające treści dotyczące zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przypadki przemocy w rodzinie,
- liczba przeprowadzonych szkoleń zawodowych obejmujących treści dotyczące zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przemoc w rodzinie,

- liczba uczestników szkoleń

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

4.2. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

4.2.1. Opracowywanie i wydawanie wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 8a ustawy)

Realizatorzy zadania: Prokurator Generalny

Wskaźniki:

- wytyczne dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury

Termin realizacji: 2023 r.

4.2.2. Opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy)

Realizatorzy zadania: wojewodowie

Wskaźniki:

- opracowane materiały instruktażowe, zalecenia i procedury w każdym województwie

Termin realizacji: 2023 r.

4.2.3. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy między służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie przez:

- tworzenie, prowadzenie i aktualizację baz danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych,
- nawiązywanie współpracy między takimi osobami w celu realizacji wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

Realizatorzy zadania: minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, Minister Sprawiedliwości, Prokuratura Krajowa, Komenda Główna Policji, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, wojewodowie, samorząd województwa, komendy wojewódzkie Policji, sądy okręgowe, prokuratury regionalne, zakłady karne

Wskaźniki:

- umieszczanie i aktualizacja na stronach internetowych właściwych instytucji baz danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie służb na terenie województwa,
- liczba interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

4.3. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

4.3.1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki

Wskaźniki:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych,
- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Termin realizacji: 2023 r.

4.3.2. Organizowanie szkoleń, w oparciu o wytyczne opracowane na podstawie art. 8 pkt 5 ustawy, dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym przedstawicieli:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych,
- Służby Więziennej,

- **Żandarmerii Wojskowej,**
- **innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych (art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy)**

Realizatorzy zadania: samorząd województwa

Wskaźniki:

- liczba szkoleń w każdym województwie,
- liczba przeszkolonych osób w każdej ze służb lub podmiotów

Termin realizacji: 2023 r.

4.3.3. Opracowywanie programów szkoleń kierowanych do służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania na postawy osób stosujących przemoc w rodzinie i ich realizacja

Realizatorzy zadania: Komenda Główna Policji, Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Centralny Zarząd Służby Więziennej, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Wskaźniki:

- liczba opracowanych programów,
- liczba zrealizowanych szkoleń,
- liczba przeszkolonych osób

Termin realizacji: 2023 r.

Kierunki działań:

4.4. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaje działań:

4.4.1. Realizacja specjalistycznych szkoleń (min. 100 godzin dydaktycznych) umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Realizatorzy zadania: organizacje pozarządowe i uczelnie

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych szkoleń,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach,

- liczba osób, które uzyskały certyfikat specjalisty

Termin realizacji: 2023 r.

4.4.2. Wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – szczebel gminny, powiatowy i wojewódzki

Wskaźniki:

- liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych

Termin realizacji: 2023 r.

VII. Przewidywane skutki finansowe

Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie została zaprojektowana na rok 2023.

Budżet Programu w trakcie jego funkcjonowania będzie kształtował się następująco:

1. ogólnopolska konferencja dotycząca przeciwdziałania przemocy w rodzinie	50 000 zł
2. ogólnopolska diagnoza społeczna	130 000 zł
3. bieżące utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	17 928 000 zł
4. realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	3 624 000 zł
5. realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	1 224 000 zł
6. dofinansowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1 600 000 zł
7. utrzymanie całodobowej, bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie	340 000 zł

Razem: 24 896 000 zł

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą przez:

- podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź dotkniętych przemocą,
- zwiększenie osobom i rodzinom dotkniętym przemocą dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym rozwój:
  - programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
  - programów psychologiczno-terapeutycznych,
  - innych – uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc w rodzinie,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób ją stosujących.

IX. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

Ocena jakości realizowanych w ramach Programu działań będzie odbywała się w oparciu o prowadzony monitoring i sprawozdawczość.

Zgodnie z przepisami ustawy, za koordynację działań monitorujących na szczeblu centralnym jest odpowiedzialny Krajowy Koordynator realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zaś na szczeblu wojewódzkim – Wojewódzki Koordynator Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Monitorowanie realizacji Programu będzie się odbywać przez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań, która w szczególności będzie dotyczyć:

- instytucji pomagających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- form udzielanej pomocy takim osobom,
- form działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Dane statystyczne będą opracowywane przez wszystkie szczeble samorządu terytorialnego, tj. gminne, powiatowe, wojewódzkie, a także przez wojewodów. Następnie za pośrednictwem systemów informatycznych zostaną przekazane na szczebel centralny. Opracowanie sprawozdań przez samorządy lokalne nastąpi nie później niż do 10 lutego następnego roku, zaś przekazanie przez wojewodów sprawozdań na szczebel centralny nastąpi do 30 marca następnego roku. Posłużą one jako składowa do opracowania corocznego Sprawozdania z Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wzór sprawozdania z realizacji Programu został zawarty w załączniku nr 2 do Programu.

Każdy z organów na szczeblu centralnym odpowiedzialnych za monitorowanie Programu dokona analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu w oparciu o dane przekazane przez podległe jednostki z uwzględnieniem wskaźników monitorowania:

Wskaźniki monitorowania Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023			Wartość wskaźnika	
			2021	2023
Cel główny	zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce	liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	101 292	101 000
		liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy	40 082	40 482
Cele szczegółowe	zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie	liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	2419	2 440

przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba realizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	322	325
	liczba realizowanych wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie	15	16
zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie	liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, które stworzyły miejsca noclegowe dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	37	37
	liczba utworzonych zespołów interdyscyplinarnych	2495	2496
	liczba ogółem sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A”	128 783	130 070
	liczba ogółem sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-C”	56 218	56 780
zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	3194	4027
	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych	1292	1360
	liczba sporządzonych ogółem formularzy „Niebieska Karta-D”	44 706	45 153
zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług	liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla przedstawicieli służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	19 571	19 766
	liczba osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego (superwizja, coaching, grupy wsparcia)	4750	4797

Jakość realizowanych działań będzie oceniana przez wojewodów, którzy sprawują nadzór nad sposobem realizacji zadań przez jednostki samorządu terytorialnego, a także przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w oparciu o przekazane przez wojewodów informacje zarówno o charakterze statystycznym, jak również wynikające z przeprowadzonych kontroli, ale też na podstawie wdrożonych przez jednostki samorządu terytorialnego innowacyjnych rozwiązań.

Ponadto na stronach internetowych wszystkich resortów zaangażowanych w realizację Programu będą zamieszczone najważniejsze informacje wynikające z monitorowania i sprawozdawczości Programu.

W ramach realizacji Programu będą dostępne, na stronach internetowych podmiotów zaangażowanych w działania, bazy zawierające dane instytucji, z których usług mogą skorzystać osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Zgodnie z art. 11 ustawy, sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest składane corocznie, w terminie do 30 września, Sejmowi i Senatowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Radę Ministrów.

**Nakłady budżetu państwa na rok 2023
w związku z uchwaleniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023**

Lp.	Nazwa zadania	Nakłady budżetu państwa na rok 2023
1	Ogólnopolska Konferencja dotycząca Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	50 000 zł
2	Ogólnopolska diagnoza społeczna	130 000 zł
3	Bieżące utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	37 ośrodków x 12 m-cy x 40 378 zł = 17 927 832 zł, po zaokrągleniu 17 928 000 zł
4	Realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	4027 sprawców x 900 zł = 3 624 300 zł, po zaokrągleniu 3 624 000 zł
5	Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	1360 sprawców x 900 zł = 1 224 000 zł
6	Dofinansowanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	16 woj. x 100 000 zł = 1 600 000 zł
7	Utrzymanie całodobowej, bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie	340 000 zł
MRiPS		180 000 zł
Budżety wojewodów		24 376 000 zł
MZ		340 000 zł
RAZEM		24 896 000 zł

**Wzór rocznego sprawozdania
z realizacji Krajowego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na rok 2023**

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna
1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
1.1.1. Opracowywanie diagnoz i prowadzenie badań, ekspertyz oraz analiz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i czynników z nią skorelowanych (art. 8 pkt 1 ustawy)	liczba opracowanych diagnoz, badań, ekspertyz oraz analiz zjawiska przemocy w rodzinie		
1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy, powiatu i województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie	liczba przeprowadzonych lokalnych diagnoz zjawiska przemocy w rodzinie		
1.1.3. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa (art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy)	liczba opracowanych raportów dotyczących monitoringu (diagnoza i ewaluacja) zjawiska przemocy w rodzinie na terenie województwa		
1.1.4. Organizowanie ogólnopolskiej konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba zorganizowanych konferencji		
	liczba osób uczestniczących w konferencjach		

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie (art. 8 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy)

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny				
		Razem	MIRIPS	MS	KRRiT	Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania
1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych	liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych					
1.2.2. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich (art. 9 ust. 1 ustawy)	liczba zrealizowanych działań liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie			X	X	X

1.2.3. Współpraca między organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	liczba zrealizowanych działań		X		X		X		X
liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie			X		X		X		X

1.3. Ograniczenie treści przemocowych w mediach

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny		
		Razem	KRRiT	Minister Cyfryzacji
1.3.1. Promowanie w środkach masowego przekazu programów skierowanych do dzieci i młodzieży pozbawionych treści przemocowych	liczba programów dla dzieci i młodzieży, promujących zachowania wolne od przemocy			X
	liczba programów w środkach masowego przekazu promujących pozbawione treści przemocowych programy kierowane do dzieci i młodzieży			X
	liczba programów, filmów i audycji w środkach masowego przekazu promujących treści korektywne			X

	wdrozenie programu monitorowania i oceny dostosowania treści programów w środkach masowego przekazu do etapu rozwoju dzieci i młodzieży				
	liczba wystąpień Przewodniczącego KRRiT do nadawców wzywających do zaniechania naruszenia prawa				X
1.3.2. Ograniczanie prezentowania zjawiska przemocy w rodzinie w środkach masowego przekazu	liczba wszczętych postępowań na skutek wystąpień i skarg składanych do KRRiT, dotyczących emisji w mediach programów zawierających treści przemocowe				X
	liczba wystąpień ministra właściwego do spraw informatyzacji do podmiotów prowadzących serwisy i portale			X	
1.3.3. Ograniczanie treści przemocowych w Internecie i mediach społecznościowych	liczba wdrożonych mechanizmów przeciwdziałania treściom przemocowym w Internecie i mediach społecznościowych			X	

1.4. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny			
		Razem	MRiPS	MZ	MEiN
1.4.1. Opracowywanie programów osłonowych oraz edukacyjnych i prowadzenie działań w zakresie, zapobiegania przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub z niepełnosprawnościami	liczba programów osłonowych oraz edukacyjnych			X	
	liczba osób, w stosunku do których prowadzono działania			X	
1.4.2. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu metod opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również kompetencji rodziców i opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy) oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małych w ciąży	liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie			X	X
	liczba osób, którym udzielono porady			X	X
				X	X
	liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej		X		X

1.5. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2, 3 i 6 ustawy)

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
1.5.1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy)	liczba realizowanych gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie		
1.5.2. Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy)	liczba realizowanych powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie		

1.5.3. Opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 1 i 3 ustawy)	liczba realizowanych wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie liczba opracowanych ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy)

2.1. Rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
2.1.1. Utworzenie zespołów interdyscyplinarnych (art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy)	liczba zespołów interdyscyplinarnych		
2.1.2. Funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych (art. 9a ust. 7, 10, 13–14 ustawy)	liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego		
	liczba funkcjonujących w danym roku grup roboczych		
	liczba spotkań grup roboczych		
2.1.3. Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji	aktualizacja na stronach internetowych wojewodów baz teleadresowych instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, z wyszczególnieniem podmiotów zapewniających miejsca schronienia oraz podmiotów świadczących wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego		

pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	aktualizacja na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego baz teleadresowych podmiotów realizujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
2.1.4. Przesyłanie aktualnych baz danych z danego województwa, o których mowa w pkt 2.1.3, prezesowi sądu apelacyjnego, prokuratorowi regionalnemu, komendantowi wojewódzkiemu Policji, komendantowi oddziału Żandarmerii Wojskowej, kuratorowi oświaty	ogółem prezesowi sądu apelacyjnego prokuratorowi regionalnemu komendantowi wojewódzkiemu Policji komendantowi oddziału Żandarmerii Wojskowej kuratorowi oświaty		
liczba przekazanych wyszczególnionym podmiotom aktualnych baz danych	organom samorządu terytorialnego		
2.1.5. Upowszechnienie baz danych przez podmioty, o których mowa w pkt 2.1.4, w podległych im pionach organizacyjnych			

Rodzaj działania	Wskaźnik	Razem	MS	PK	MSWiA	MON	MEiN
2.1.5. Upowszechnienie baz danych przez podmioty, o których mowa w pkt 2.1.4, w podległych im pionach organizacyjnych	liczba podmiotów, którym przekazane zostały aktualne bazy danych						

Rodzaj działania	Wskaźnik	Nazwa instytucji	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
			Razem	MRIPS
2.1.6. Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	liczba utworzonych w danym roku placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	punkty konsultacyjne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
		ośrodki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
		domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży		
		ośrodki interwencji kryzysowej		
		inne placówki świadczące specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie		

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRIPS
2.1.7. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmocnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie		

2.2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy)

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
2.2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	liczba opracowanych materiałów informacyjnych		
2.2.2. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w szczególności w zakresie rozwiązań prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach indywidualnych liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach grupowych		

2.3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

2.3.1. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny						
		Razem	MRiPS	MSWIA	MZ	MEiN	MKIDN	MON
2.3.1. Realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez uprawnione podmioty	liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę							

liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy	liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”	ogółem	X	X	X	X	X	X	X						
			w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	X	X	X	X	X	X	X					
			w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	X	X	X	X	X	X	X					
			w tym ze względu na problem przemocy seksualnej	X	X	X	X	X	X	X					
			liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	ogółem	X	X	X	X	X	X	X			
						w tym ze względu na problem przemocy psychicznej	X	X	X	X	X	X			
						w tym ze względu na problem przemocy fizycznej	X	X	X	X	X	X			
						w tym ze względu na problem przemocy seksualnej	X	X	X	X	X	X			
						liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”							X	X	X
						liczba osób							X	X	X
ogółem							X	X	X						

doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	w tym kobiety	ogółem					X	X	X	X	X
		w tym niepełnosprawne					X	X	X	X	X
		w tym starsze					X	X	X	X	X
	w tym mężczyźni	ogółem					X	X	X	X	X
		w tym niepełnosprawni					X	X	X	X	X
		w tym starsi					X	X	X	X	X
	w tym dzieci	ogółem					X	X	X	X	X
		w tym dziewczynki					X	X	X	X	X
		w tym chłopcy					X	X	X	X	X
		w tym niepełnosprawne					X	X	X	X	X
	liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-C”						X	X	X	X	X
							X	X	X	X	X

2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne, zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS

2.3.2. Realizowanie przez instytucje publiczne, zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	liczba osób objętych pomocą w różnorodnych formach wsparcia	ogółem	
		kobiety	
		mężczyźni	
		dzieci	
	w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość	ogółem	
		kobiety	
		mężczyźni	
		dzieci	
	liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	ogółem	
			psychologicznego
		pedagogicznego	
		pawnego	
		medycznego	
		socjalnego	
liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych		zawodowego i rodzinnego	
2.3.3. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym na rzecz reintegracji rodzin	liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
	liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
	liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej		

	(terapeutycznej)				
	liczba grup terapeutycznych				
	liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne				
	liczba grup wsparcia				
	liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia				
	liczba punktów konsultacyjnych				
2.3.4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy przez punkty konsultacyjne	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z punktów konsultacyjnych	ogółem			
		w tym kobiety	ogółem		
			w tym niepełnosprawne		
			w tym starsze		
		w tym mężczyźni	ogółem		
			w tym niepełnosprawni		
			w tym starsi		
			ogółem		
			w tym dziewczynki		
			w tym chłopcy		
	w tym niepełnosprawne				
2.3.5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej (art. 6 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy)	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w gminnych ośrodkach	liczba gminnych ośrodków wsparcia			
		w tym liczba gminnych ośrodków wsparcia z miejscami całodobowymi			
		liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia			
		ogółem			
		w tym kobiety	ogółem		
			w tym niepełnosprawne		

wsparcia	w tym starsze			
		ogółem		
w tym liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc całodobowych w gminnych ośrodkach wsparcia	w tym mężczyźni	w tym niepełnosprawni		
		w tym starsi		
	w tym dzieci	ogółem		
		w tym dziewczynki		
		w tym chłopcy		
		w tym niepełnosprawne		
ogółem				
w tym kobiety	ogółem			
	w tym niepełnosprawne			
w tym starsze				
	ogółem			
w tym mężczyźni	w tym niepełnosprawni			
	w tym starsi			
w tym dzieci	ogółem			
	w tym dziewczynki			
	w tym chłopcy			
	w tym niepełnosprawne			
liczba powiatowych ośrodków wsparcia				
w tym liczba powiatowych ośrodków wsparcia z miejscami całodobowymi				
liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia				
liczba osób dotkniętych	ogółem			

przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w powiatowych ośrodkach wsparcia	w tym kobiety	ogółem			
		w tym niepełnosprawne			
		w tym starsze			
	w tym mężczyźni	ogółem			
		w tym niepełnosprawni			
		w tym starsi			
	w tym dzieci	ogółem			
		w tym dziewczynki			
		w tym chłopcy			
	w tym liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc całodobowych w powiatowych ośrodkach wsparcia	ogółem			
		w tym kobiety	ogółem		
			w tym niepełnosprawne		
			w tym starsze		
		w tym mężczyźni	ogółem		
w tym niepełnosprawni					
w tym starsi					
w tym dzieci		ogółem			
		w tym dziewczynki			
		w tym chłopcy			
liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży					
liczba miejsc w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży					

liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	ogółem				
	w tym kobiety	ogółem			
		w tym niepełnosprawne			
		w tym starsze			
	w tym mężczyźni	ogółem			
		w tym niepełnosprawni			
		w tym starsi			
	w tym dzieci	ogółem			
		w tym dziewczynki			
		w tym chłopcy			
	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc całodobowych w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	ogółem			
		w tym kobiety	ogółem		
			w tym niepełnosprawne		
			w tym starsze		
w tym mężczyźni		ogółem			
		w tym niepełnosprawni			
		w tym starsi			
w tym dzieci		ogółem			
		w tym dziewczynki			
		w tym chłopcy			
liczba ośrodków interwencji kryzysowej					

	w tym liczba ośrodków interwencji kryzysowej z miejscami całodobowymi		
	liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej		
	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy w ośrodkach interwencji kryzysowej	ogółem	
		w tym kobiety	ogółem
			w tym niepełnosprawne
			w tym starsze
		w tym mężczyźni	ogółem
			w tym niepełnosprawni
			w tym starsi
		w tym dzieci	ogółem
			w tym dziewczynki
			w tym chłopcy
			w tym niepełnosprawne
		w tym liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc całodobowych w ośrodkach interwencji kryzysowej	ogółem
	w tym kobiety		ogółem
			w tym niepełnosprawne
			w tym starsze
	w tym mężczyźni		ogółem
			w tym niepełnosprawni
			w tym starsi
	w tym dzieci		ogółem
			w tym dziewczynki
			w tym chłopcy

2.3.6. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	w tym dzieci	ogółem		
			w tym dziewczynki		
			w tym chłopcy		
			w tym niepełnosprawne		
	liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	ogółem			
	liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	ogółem	w tym kobiety	ogółem	
				w tym niepełnosprawne	
			w tym mężczyźni	w tym starsze	
				ogółem	
w tym dzieci		ogółem	w tym niepełnosprawni		
			w tym starsi		
		ogółem	w tym dziewczynki		
			w tym chłopcy		
ogółem		w tym niepełnosprawne			
w tym liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc całonocowych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar	ogółem	w tym kobiety	ogółem		
			w tym niepełnosprawne		
	ogółem	w tym starsze			
ogółem	w tym				

	przemocy w rodzinie	mężczyźni	w tym niepełnosprawni	
			w tym starsi	
		w tym dzieci	ogółem	
			w tym dziewczynki	
			w tym chłopcy	
			w tym niepełnosprawne	

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika wskazana przez:	
		Razem	MZWIA MZ
2.3.7. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do ogólnopolskich całonocnych telefonów zaufania, interwencyjnych (dotyczących zgłoszeń alarmowych o wystąpieniu lub podejrzeniu wystąpienia nagłego zagrożenia życia, zdrowia, środowiska, mienia oraz zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego, przekazanych na numery alarmowe obsługiwane w centrum powiadamiania ratunkowego, z zewnętrznymi systemów monitoringu albo przy wykorzystaniu innych środków komunikacji, które umożliwiają niezwłoczne przekazanie tej informacji do centrum powiadamiania ratunkowego) lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz kontynuowanie działalności całonocnej bezpłatnej ogólnopolskiej linii telefonicznej dla ofiar przemocy w rodzinie	liczba ogólnopolskich linii telefonicznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
	czas dostępności telefonu		X
	całonocny inny		
	liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji		

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
2.3.8. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie		
	czas dostępności telefonu	całodobowy	
		inny	
	liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji		

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny		
		Razem	MRiPS	MS MSWiA
2.3.9. Wzmocnienie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego przez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań	liczba przyjaznych pokoi przesłuchań			
	liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznych pokojach przesłuchań	ogółem		
		chłopcy		
	dziewczynki			

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny		
		Razem	MRiPS	MS
2.3.10. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy	liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w	ogółem		X
		chłopcy		X

	trybie art. 12a ustawy	dziewczynki				X
	liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny					X
	liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej					X
	liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej					X
	liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka, o którym mowa w art. 12a ustawy			X		
	liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka			X		
	liczba zawiadomień o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka, przelożonych osób, które dokonały odebrania dziecka			X		
2.3.11. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych	liczba uchwał organów samorządu terytorialnego umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom dotkniętym przemocą w rodzinie					X
	liczba lokali socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności					X

2.4. Monitoring skuteczności działań pomocowych

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
2.4.1. Monitoring pomocy udzielanej rodzinom	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie		

dotkniętym przemocą	liczba zakończonych procedur „Niebieski Karty” z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	ogółem	
		w tym kobiety	
		w tym mężczyźni	
		w tym dzieci	
dotkniętym przemocą	liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc w rodzinie ustała	ogółem	
		w tym niepełnosprawne	
		w tym starsze	
		ogółem	
dotkniętym przemocą	liczba raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	ogółem	
		w tym niepełnosprawne	
		ogółem	
		w tym niepełnosprawne	
2.4.2. Nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa	liczba przeprowadzonych kontroli zadań realizowanych przez samorządy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
		liczba stwierdzonych nieprawidłowości	

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
3.1. Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
3.1.1. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie	aktualizacja na stronach internetowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego baz teled adresowych podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie		
3.1.2. Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teled adresowe z danego powiatu, o których mowa w pkt 3.1.1, właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca	aktualizacja na stronach internetowych powiatów (starostwo powiatowe) informatora zawierającego bazy teled adresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie	ogółem	
		prezesom sądów rejonowych	
	przekazanie wyszczególnionym podmiotom aktualnego informatora zawierającego bazy teled adresowe w wersji elektronicznej	prokuratorom rejonowym	
		komendantom powiatowych/miejskich Policji	
		komendantom jednostek Żandarmerii Wojskowej	
		wchodzącym w obręb powiatu gminom	

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny					
		Razem	MRiPS	MS	PK	MSWiA	MON
3.1.3. Rozpowszechnienie informatorów, przez podmioty, o których mowa w pkt. 3.1.2, w podległych im pionach organizacyjnych	liczba przekazanych ww. podmiotom aktualnych informatorów w wersji papierowej i/lub elektronicznej		X				
	umieszczenie informatorów na stronach internetowych ww. podmiotów dwa razy w roku do dnia 15 lutego i do dnia 15 sierpnia						

3.2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny			
		Razem	MRiPS	MSWiA	MON
3.2.1. Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie				X
	ogółem				
	w tym kobiety w tym mężczyźni				
3.2.1. Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-D”				X
	liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie		X		

	liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia	X	
	liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez umorzenie postępowania	X	

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny				
		Razem	MS	PK	MSWiA	MON
3.2.2. Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą m.in. przez: - wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,	liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie		X	X		
	kobiety		X	X		
	mężczyźni		X	X		
	dozoru Policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie (art. 275 § 2 kpk)		X		X	X
	liczba zastosowanych przez prokuraturę środków zapobiegawczych w przedmiocie:		X		X	X
	nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą (art. 275a kpk)		X		X	X

- wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,	liczba złożonych przez prokuratora wniosków do sądu o zastosowanie lub przedłużenie środków zapobiegawczych w przedmiocie:	zastosowania nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	X	X	X	X	X	X
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, -zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,	liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego do sądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie:	zastosowania tymczasowego aresztowania	X	X	X	X	X	X
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się	obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach	środkie karne	X	X	X	X	X	X
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się	zakazu kontaktowania się z określonymi osobami	środkie karne	X	X	X	X	X	X
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się	zakazu zbliżania się do określonych osób	środkie karne	X	X	X	X	X	X
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się	nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	środkie karne	X	X	X	X	X	X
- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru Policji z zakazem kontaktowania się	uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	środkie probacyjne	X	X	X	X	X	X
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,	liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego do sądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie:	środkie probacyjne	X	X	X	X	X	X
- wydanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, -zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, -zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, -zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, -zatrzymywanie osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,	liczba wniosków, w tym z art. 335 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego do sądu w przedmiocie zastosowania środków karnych lub probacyjnych w przedmiocie:	środkie probacyjne	X	X	X	X	X	X

wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, ewentualnie tymczasowego aresztowania,	liczba podjętych przez sąd decyzji o uwzględnieniu wniosków prokuratora o:	zastosowanie nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym				
- występowanie do sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,	liczba wniosków kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd w postępowaniu wykonawczym środków probacyjnych polegających na:	zastosowanie tymczasowego aresztowania				
- opracowywanie i wydawanie przez Prokuratora Generalnego zgodnie z art. 8a ustawy, co najmniej	liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski kuratorów sądowych o zastosowanie przez sąd środków probacyjnych polegających na:	obowiązkowi powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach				
		obowiązkowi powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym				
		obowiązku powstrzymywania się od zbliżania do pokrzywdzonego				
		obowiązku opuszczenia przez osobę stosującą przemoc w rodzinie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym				
		obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach				
		obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym				
		obowiązku powstrzymywania się od zbliżania do pokrzywdzonego				

raz na dwa lata wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie		obowiązku opuszczenia przez osobę stosującą przemoc w rodzinie lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym			X	X	X
Zastosowanie nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	liczba zastosowanych przez Policję	nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	X	X	X		X
		zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	X	X	X		X
Zastosowanie nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	liczba zastosowanych przez Żandarmerię Wojskową	nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	X	X	X		X
		zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	X	X	X		X

3.2.3. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MS

3.2.3. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych, w szczególności: - w zakresie prawa karnego, w odniesieniu do kar, środków karnych, probacyjnych i innych oddziaływań, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie	osądzeni	ogółem	
		skazani	w tym art. 207 kk	
			ogółem	
			w tym kobiety	
			w tym mężczyźni	
			w tym art. 207 kk	
			w tym kobiety	
			w tym mężczyźni	
			ogółem	
			w tym art. 207 kk	
	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których orzeczono kary	warunkowo umorzone postępowanie	ogółem	
		umorzone postępowanie	w tym art. 207 kk	
		grzywny	ogółem	
		ograniczenia wolności	w tym art. 207 kk	
		pozbawienia wolności	ogółem	
		w tym pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem	w tym art. 207 kk	
		obowiązek powstrzymania się od przebywania	ogółem	
			w tym art. 207 kk	
			środki karne	
			w tym wobec kobiet	

środków karnych i probacyjnych, w szczególności obowiązku zawartego w art. 72 § 1 pkt 6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny	w określonych środowiskach lub miejscach	w tym wobec mężczyzn	
		środki probacyjne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
	zakaz kontaktowania się z określonymi osobami	środki karne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
		środki probacyjne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
		środki probacyjne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
		środki karne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
		zakaz zbliżania się do określonych osób	środki karne
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
		środki probacyjne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
	nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	środki karne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	
		środki probacyjne	
		w tym wobec kobiet	
		w tym wobec mężczyzn	

				uczestnictwo w programach korekcyjno- edukacyjnych	środki probacyjne w tym wobec kobiet w tym wobec mężczyzn		
- w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego w przedmiocie władzy rodzicielskiej	liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie	ograniczenie władzy rodzicielskiej (art. 109 § 2 kro)	liczba orzeczeń	liczba dzieci	liczba orzeczeń		
				pozabawienie władzy rodzicielskiej (art. 111 kro)	liczba orzeczeń		
- w zakresie prawa cywilnego w przedmiocie zobowiązania osoby stosującej przemoc w rodzynie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	liczba wniosków do sądu w przedmiocie zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	liczba orzeczeń dotyczących zobowiązania do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazania zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	liczba orzeczeń	liczba dzieci			
				liczba eksmisji z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie			

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny				
		Razem	MRIPS	MS	PK	MZ

3.2.4. Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie, w tym wymiana informacji między nimi	liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądu) informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc	X	X	X	X	X
	liczba przekazanych ww. organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez konsultantów telefonu interwencyjno-informacyjnego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc	X	X	X	X	X
	zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie	X	X	X	X	X
	liczba wniosków prokuratora do sądu w postępowaniu wykonawczym w przedmiocie: odwołanie warunkowego zwolnienia wobec skazanego za tego rodzaju przemoc, naruszającego ponownie porządek prawny w postaci stosowania przemocy w rodzinie	X	X	X	X	X
liczba wniosków kuratorów	zarządzenie wykonania warunkowo	X	X	X	X	X

	sądowych do sądu o:	zawieszonej kary pozbawienia wolności (art. 12d ustawy)	uwzględnione przez sąd		X	X	X
		odwołanie warunkowego zwolnienia (art. 12d ustawy)	złożone		X	X	X
	liczba wniosków o nałożenie obowiązków uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych na podstawie art. 72 § 1 pkt 6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny		uwzględnione przez sąd		X	X	X
					X	X	X

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy)

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
3.3.1. Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (art. 6 ust. 6 pkt 3 ustawy)	liczba ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie		

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
			MS

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
3.3.4. Zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych w każdym powiecie przez całoroczną dostępność miejsc w realizowanych programach	liczba powiatów, w przypadku których dostępność uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych jest całoroczna		

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MS
3.3.5. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych w zakresie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wykonania tego typu orzeczeń	liczba orzeczeń nakładających na osoby stosujące przemoc w rodzinie obowiązek uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych		
	liczba osób przystępujących do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych		
	liczba przystępujących do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla ogółem		
	osób przebywających w zakładach karnych	kobiety	
	liczba osób, które ukończyły oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne	ogółem	
		kobiety	
		mężczyźni	

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS

3.3.6. Monitoring udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie		
	liczba osób, które przystąpiły do programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	ogółem	
		kobiety	
		mężczyźni	
	liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	ogółem	
		kobiety	
mężczyźni			

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny			
		Razem	MRiPS	MS	
3.3.7. Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie przez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-educacyjnego	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu korekcyjno-educacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie	ogółem		X	
		kobiety		X	
		mężczyźni		X	
	liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-educacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego	ogółem	X		
		kobiety	X		
		mężczyźni	X		

3.4. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
	liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie		
3.4.1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	ogółem		
	kobiety		
	mężczyźni		
liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	ogółem		
	kobiety		
	mężczyźni		
liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie	ogółem		
	kobiety		
	mężczyźni		
3.4.2. Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie		
	ogółem		
	kobiety		
	mężczyźni		

3.5. Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalania i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
	liczba programów wspierających realizowanych w gminach		
3.5.1. Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub	liczba osób uczestniczących w programach wspierających w gminach		

psychologiczno- terapeutyczny	liczba programów wspierających realizowanych w powiatach	
	liczba osób uczestniczących w programach wspierających w powiatach	

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4.1. Podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osób realizujących te zadania

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny					
		Razem	MS	MSWiA	MZ	MEiN	MKiDN
4.1.1. Wprowadzanie i realizowanie treści dotyczących zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przypadki przemocy w rodzinie do podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz programów doskonalenia zawodowego	liczba zawodów, do których podstaw programowych wprowadzono treści dotyczące zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przypadki przemocy w rodzinie liczba realizowanych programów liczba osób odbywających kształcenie zawodowe uwzględniające treści dotyczące zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przypadki przemocy w rodzinie						

	liczba przeprowadzonych szkoleń zawodowych obejmujących treści dotyczące zapobiegania, rozpoznawania oraz reagowania na przemoc w rodzinie	X	X	X	X						X
	liczba uczestników szkoleń	X	X	X	X						X

4.2. Wyznaczenie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny					
		Razem	MRiPS	MS	PG	MSWiA	MZ
4.2.1. Opracowywanie i wydawanie wytycznych dotyczących zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 8a ustawy)	wytyczne dotyczące zasad postępowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury		X	X		X	
4.2.2. Opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy)	opracowane materiały instruktażowe, zalecenia i procedury w każdym województwie			X	X		X

4.2.3. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy między służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie przez: - tworzenie, prowadzenie i aktualizację baz danych osób nadzorujących lub koordynujących działania poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych, - nawiązywanie współpracy między takimi osobami w celu realizacji wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb	umieszczenie i aktualizacja na stronach internetowych właściwych instytucji baz danych osób nadzorujących lub koordynujących działania służb na terenie województwa				X
	liczba interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb				X

4.3. Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRIPS
4.3.1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup	liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		

roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 4.3.2. Organizowanie szkoleń w oparciu o wytyczne opracowane na podstawie art. 8 pkt 5 ustawy, dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym przedstawicieli: - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, - gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, - Policji, - oświaty, - ochrony zdrowia, - sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych, - Służby Więziennej, - Żandarmerii Wojskowej, - innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych (art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy)	liczba szkoleń w każdym województwie ogółem jednostek organizacyjnych pomocy społecznej gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych Policji oświaty ochrony zdrowia sędziów prokuratorów kuratorów sądowych Służby Więziennej Żandarmerii Wojskowej innych podmiotów	

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny			
		Razem	MS	MSWiA	MZ
4.3.3. Opracowywanie programów szkoleń kierowanych do służb zajmujących	liczba opracowanych programów				

się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresie możliwości i form oddziaływania na postawy osób stosujących przemoc w rodzinie i ich realizacja	liczba zrealizowanych szkoleń			
	liczba przeszkolonych osób			

4.4. Wzmacnianie kompetencji zawodowych wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Rodzaj działania	Wskaźnik	Wartość wskaźnika/Podmiot odpowiedzialny	
		Razem	MRiPS
4.4.1. Realizacja specjalistycznych szkoleń (min. 100 godz. dydaktycznych) umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba zrealizowanych szkoleń		
	liczba osób uczestniczących w szkoleniach		
	liczba osób, które uzyskały certyfikat specjalisty		
4.4.2. Wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego		
	liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych		
	liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych		